

V Moravské Amazonii objevili neznámý druh brouka

Novinky.cz, 27.8.2018

Na starých dubech v jihomoravských lužních lesích nad soutokem Moravy a Dyje našli tuzemští vědci nový druh brouka z čeledi kožojedovitých. K popsání druhu museli stačit čtyři jedinci, kteří se chytli do pastí při biologickém průzkumu lokality s přírodně nejbohatšími lesy v Česku, které se říká Moravská Amazonie. Hnědo-černý brouk s rozměry sotva půl centimetru dostal jméno kožojed moravský (*Paranovelsis moravicus*).

Na objevu se podíleli zejména odborníci z Biologického centra Akademie věd ČR, České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze a Ostravské univerzity.

„Zatím víme, jak tento nový druh kožojeda vypadá,“ řekl entomolog Jiří Háva z ČZU, který nový druh vědecky popsal. „Ale příbuzné druhy žijí ve starých stromech v chodbách jiného hmyzu. A je velmi pravděpodobné, že tento brouk potřebuje mohutné, staré duby. Pouze na nich byl totiž nalezen,“ doplnil.

Mezi lety 1990 až 2009 zmizela z lokality více než polovina starých porostů.

První kusy nového brouka chytil tým Lukáše Čížka z Biologického centra AV ČR při průzkumu této lokality v roce 2012. „Měli jsme tam rozmístěno 360 pastí. Do každé z nich se chytí stovky brouků, materiál se pak musí roztřídit a rozeslat specialistům,“ popsal Čížek průběh průzkumu.

Některé uschlé solitérní duby na loukách ještě stojí, jiné se však již rozpadají.

Dosud neznámý druh byl nalezen v pasti na starých dubech v oboře Soutok. V jeho přirozených úkrytech pod kůrou starých stromů se kožojeda moravského entomologům dosud najít nepodařilo.

Oblast není řádně chráněná

„Je to mimořádný nález. Střední Evropa je dobře prozkoumaná a vědě neznámé druhy brouků tu objevujeme už jen vzácně,“ poznamenal Petr Šípek z České společnosti entomologické. „Ukazuje to, jak jsou jihomoravské luhy cenné a unikátní,“ pokračoval.

Podle výzkumníků je proto překvapivé, že tato oblast stále nemá zajištěnou řádnou ochranu.

Většina solitérních dubů je ve špatném zdravotním stavu a jejich počet rychle klesá. Náhrada za ně neexistuje.

Pozůstatky mohutných dubů v národní přírodní rezervaci Rašpurk dokládají, že tamní porosty byly dříve mnohem otevřenější, než je tomu nyní.

Jedním ze symbolů Moravské Amazonie jsou mohutné staré duby. Naneštěstí jich rychle ubývá, protože potřebují světlé lesy. Vědci dlouhodobě upozorňují také na extrémně rychlé těžby dřeva. Místo starých porostů, které jsou domovem tisíců ohrožených druhů od hmyzu po ptáky, pokrývají čím dál větší plochy „Amazonie“ paseky a mlaziny. Mnoho jedinečných druhů je navíc vázáno právě na řídké a otevřené lesy s osluněnými starými duby.

„Světlé lesy byly ještě počátkem 20. století docela běžné. V uplynulých desetiletích ale jejich rozloha drasticky klesla. Rychle mizejí i staré duby,“ vysvětlil geograf Jan Miklín z Ostravské univerzity. Mezi lety 1990 až 2009 zmizela z lokality více než polovina starých porostů.

Rozsah těžby dřeva je v posledních desetiletích mimořádný. Na obrovských územích střídají staleté stromy paseky.

Lednický zámecký park je na solitérní duby mimořádně bohatý.

„Moravská Amazonie je bohužel ještě ohroženější než její jihoamerická sestra. Abychom její unikátní krajinu a pestrost zachovali, musíme oblast efektivně chránit. Zabránit těžbám zbytků starých lesů a obnovit otevřené lesy. Území patří státu, takže by neměl být problém zajistit mu ochranu, jenže veškeré snahy byly dosud marné,“ uvedl Čížek.

Upozornil, že v Evropě neexistuje podobně rozsáhlá a přírodně bohatá oblast s tak velkým množstvím starých mohutných stromů jako zde.

Zdroj: <https://www.novinky.cz/veda-skoly/481638-v-moravske-amazonii-objevili-neznamy-druh-brouka.html>